

Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για το Νέο Σχολείο:

Η γνώση είναι ο δρόμος για το μέλλον!

ΣΥΝΟΨΗ

150.000 εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα συμμετάσχουν μέχρι το Δεκέμβριο του 2013, στο **ολοκληρωμένο πρόγραμμα επιμόρφωσης για το Νέο Σχολείο**.

Το πρόγραμμα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην υποστήριξη του εκπαιδευτικού στην σχολική καθημερινότητα και αξιοποιεί μεθοδολογίες της εκπαίδευσης ενηλίκων και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Σχεδιάζεται με βάση την έως τώρα εμπειρία από την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη χώρα μας, τα πορίσματα σχετικών επιστημονικών ερευνών και τη διεθνή εμπειρία, ενώ ο σχεδιασμός του θα ολοκληρωθεί με τα αποτελέσματα της ανοιχτής διαβούλευσης που ξεκινάει.

Στο πλαίσιο αυτό, οι εκπαιδευτικοί είτε μεμονωμένα είτε σε ομάδες καλούνται με δημόσια και ανοιχτή πρόσκληση μέσω του διαδικτύου **να αποστείλουν σχέδια Καλών Πρακτικών** που ενδεχομένως χρησιμοποίησαν ή χρησιμοποιούν στην σχολική μονάδα όπου εργάζονται.

Οι καλύτερες των «καλών πρακτικών» θα αποτελέσουν μέρος του ηλεκτρονικού ή/και έντυπου επιμορφωτικού υλικού του επιμορφωτικού προγράμματος, με επώνυμη αναφορά στο/στους δημιουργό/ους τους. Για το σκοπό αυτό η διεύθυνση www.epimorfosi.edu.gr φιλοδοξεί να αποτελέσει την ενιαία πύλη επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

1. Εισαγωγικά

Η Κοινωνία της Γνώσης αποτελεί στις μέρες μας τη σημαντικότερη προτεραιότητα των ανεπτυγμένων χωρών σε παγκόσμιο επίπεδο, αναδεικνύοντας τον πρωτεύοντα ρόλο της γνώσης ως βασικού συστατικού στοιχείου της προσωπικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής. Η έκρηξη της κοινωνικής δικτύωσης σε πλανητικό επίπεδο, ο τεράστιος όγκος και η πολλαπλότητα της προσφερόμενης ψηφιακής πληροφορίας σε συνδυασμό με την ταχυστάτη απαξίωση της γνώσης δημιουργούν ένα πρωτόγνωρο κοινωνικό, πολιτισμικό και οικονομικό περιβάλλον.

Το νέο σχολείο οφείλει να προετοιμάσει με κριτικό τρόπο τον αυριανό πολίτη στην Κοινωνία της Γνώσης. Τα νέα προγράμματα σπουδών που θα υπηρετήσουν τη φιλοσοφία του νέου σχολείου οφείλουν να είναι ανοικτά και ευέλικτα, στοχοκεντρικά, ενιαία και συνεκτικά, συνοπτικά, διαθεματικά και θα πρέπει να στηρίζονται στο σεβασμό των διαφορετικών ρυθμών μάθησης των μαθητών, των ιδιαιτεροτήτων στην τάξη, στις διαφορετικές κοινωνικό-πολιτισμικές αναπαραστάσεις. Με βάση την έως τώρα εμπειρία από την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη χώρα μας, τα πορίσματα σχετικών επιστημονικών ερευνών και τη διεθνή εμπειρία (όπως αυτή προκύπτει από την ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας) και τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και της διερεύνησης αναγκών σχεδιάζεται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα παιδαγωγικής επιμόρφωσης του συνόλου των εκπαιδευτικών.

2. **Φυσικό αντικείμενο** του προγράμματος επιμόρφωσης αποτελεί η παιδαγωγική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών των δημοσίων σχολείων της χώρας (περίπου 150.000 άτομα, σε δύο Φάσεις Α' και Β') μέχρι το Δεκέμβριο του 2013.

3. **Η επιμόρφωση απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς** όλων των ειδικοτήτων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανεξαρτήτως των τεχνολογικών μέσων και δεξιοτήτων που διαθέτουν.

4. Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και της διερεύνησης αναγκών θα αποτελέσουν τη βάση πάνω στην οποία η επιστημονική επιτροπή του προγράμματος θα διαμορφώσει το τελικό πλαίσιο σχεδιασμού της επιμόρφωσης.

5. Το περιεχόμενο της επιμόρφωσης υπηρετεί την βασική αρχή σύμφωνα με την οποία ο εκπαιδευτικός διερευνά και ανακαλύπτει την φιλοσοφία και τις αρχές του νέου σχολείου μέσα με όρους διδακτικής πράξης.

Αυτό επιτυγχάνεται τόσο στο επίπεδο του διδακτικού σχεδιασμού σε αυθεντικά περιβάλλοντα μάθησης (σχέδια διδασκαλίας, σενάρια, projects σε πραγματικές συνθήκες διδασκαλίας) όσο και στο επίπεδο των σχέσεων μέσα στην τάξη μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων. Επίσης σχεδιάζεται να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα ηγεσίας και διοίκησης καθώς και στην σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία και τις στρατηγικές της δια βίου μάθησης.

6. **Η σχεδιαζόμενη μεθοδολογία** επιμόρφωσης στηρίζεται στην βασική αρχή ότι οι εκπαιδευτικοί επιμορφώνονται **ΜΕ ΤΗΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ** του νέου σχολείου και ενσωματώνει σημαντικά καινοτομικά στοιχεία τα οποία τεκμηριώνονται βιβλιογραφικά τόσο από την διεθνή όσο και την αντίστοιχη ελληνική εμπειρία.

Οι τέσσερις πυλώνες που στηρίζεται είναι οι εξής:

A. Έμφαση στην διδακτική πράξη

Η επιμόρφωση δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην υποστήριξη του εκπαιδευτικού στην σχολική καθημερινότητα και πρακτική με στόχο τον μετασχηματισμό της.

B. Αξιοποίηση της μεθοδολογίας εκπαίδευσης ενηλίκων:

Οι εκπαιδευτικοί είναι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι. Έχουν γνώσεις, βιώματα, εμπειρίες και αναπαραστάσεις που συγκροτούν την βάση της επαγγελματικής τους ταυτότητας. Η μεθοδολογία της επιμόρφωσης οφείλει να στηριχτεί στις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων προκειμένου αφ ενός να σεβαστεί την εμπειρία τους και να μάθει από αυτήν και αφ ετέρου να τους δώσει όλα εκείνα τα εργαλεία (μεθοδολογικά, εννοιολογικά) προκειμένου να είναι σε θέση οι ίδιοι να διερευνήσουν τους τρόπους με τους οποίους θα μετασχηματίσουν την μορφή της διδασκαλίας τους.

Αυτό στην πράξη σημαίνει ότι οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν ενεργά και διαμορφώνουν οι ίδιοι σε συνεργασία με τον επιμορφωτή τους το πλαίσιο της επιμόρφωσης τους, διαμοιράζοντας τις γνώσεις τα βιώματα τους και τις εμπειρίες τους με τους άλλους συναδέλφους τους. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από την εφαρμογή σύγχρονων εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών (project method, debating method, ομαδοσυνεργατική μεθοδολογία, ασκήσεις, μελέτες περίπτωσης, παιχνίδια ρολών, προσομοιώσεις, κ.ά).

Γ. Αξιοποίηση της μεθοδολογίας της εξ Αποστάσεως εκπαίδευσης

Η επιμόρφωση στοχεύει στην ενεργοποίηση του εκπαιδευμένου σε μια ευρετική πορεία προς την γνώση, διασφαλίζοντας την μέγιστη δυνατή ευελιξία στον χώρο τον χρόνο και τον ρυθμό της μάθησης. Το θεωρητικό αυτό ζητούμενο επιχειρείται να εφαρμοστεί στην πράξη μέσα από την χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Δ. Εφαρμογή των θεμάτων επιμόρφωσης στην σχολική τάξη- Αναστοχασμός

Ο σχεδιασμός της επιμόρφωσης θα πρέπει να προσφέρει στον εκπαιδευτικό την δυνατότητα να εφαρμόζει με κριτικό τρόπο αυτά που διαπραγματεύεται στο επιμορφωτικό πρόγραμμα, να διερευνά την χρησιμότητα τους, να προτείνει νέους εναλλακτικούς τρόπους εφαρμογής με βάση τις ιδιαιτερότητες της τάξης του.

Το πιο σημαντικό όμως είναι το επιμορφωτικό πρόγραμμα να δίνει την δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να μοιράζεται αυτή την εμπειρία του με τους

άλλους συναδέλφους του σε μια ανοιχτή διαδικασία αναστοχασμού και συνεργατικής οικοδόμησης της γνώσης.

Σε αυτό το σημείο αναδεικνύεται η κρισιμότητα του ρόλου του επιμορφωτή αλλά και του εκπαιδευτικού υλικού

7. Το προτεινόμενο πλαίσιο Επιμόρφωσης θα πρέπει να διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:

1. Προαιρετικότητα της επιμορφωτικής διαδικασίας
2. Ενεργητική συμμετοχή του εκπαιδευομένου
3. Ευρετική Πορεία προς την γνώση
4. Άμεση εφαρμογή και σύνδεση της επιμόρφωσης με την σχολική τάξη:
5. Ευελξία
6. Κοινωνική Αλληλεπίδραση
7. Αμοιβή για όλους τους εμπλεκόμενους στο πρόγραμμα (επιμορφωτές – επιμορφούμενοι)

8. Ο σχεδιασμός και η διαμόρφωση του επιμορφωτικού προγράμματος θα στηριχτεί σε πέντε βασικούς πυλώνες:

A. Διαβούλευση με εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς, επιστημονικούς φορείς

Σκοπός της διαβούλευσης αποτελεί η αξιοποίηση των θέσεων και απόψεων όλων των εμπλεκόμενων φορέων σχετικά με το περιεχόμενο και την μεθοδολογία του επιμορφωτικού προγράμματος.

B. Διερεύνηση Επιμορφωτικών αναγκών

Το τμήμα επιμόρφωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου έχει εκπονήσει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο διερεύνησης των επιμορφωτικών αναγκών που απευθύνεται:

- στους εκπαιδευτικούς της Α΄βάθμιας και Β΄θμιας εκπαίδευσης
- στα διοικητικά στελέχη της εκπαίδευσης
- στους σχολικούς συμβούλους
- στους διευθυντές των σχολείων
- στους εκπαιδευτικούς που θα επιλεγούν για «μέντορες»

Τα ερωτηματολόγια θα απευθύνονται στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας. Θα μπορούν να συμπληρωθούν τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή μέσω διαδικτύου. Σκοπός της διεύρυνσης είναι η αποτύπωση των απόψεων και των θέσεων της εκπαιδευτικής κοινότητας για όλα τα θέματα που αφορούν το επιμορφωτικό πρόγραμμα.

Γ. ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ, ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΙΚΗΣ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Με δημόσια και ανοιχτή πρόσκληση μέσω του διαδικτύου καλούνται οι εκπαιδευτικοί είτε μεμονωμένα είτε σε ομάδες να αποστείλουν σχέδια Καλών Πρακτικών¹ που ενδεχομένως χρησιμοποίησαν ή χρησιμοποιούν στην σχολική μονάδα όπου εργάζονται (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο Λύκειο, ΤΕΕ).

Ορισμένες από τις Καλές Πρακτικές θα αποτελέσουν μέρος του ηλεκτρονικού ή/και έντυπου επιμορφωτικού υλικού του επιμορφωτικού προγράμματος, με επώνυμη αναφορά στο/στους δημιουργό/ους τους.

Δ. Αξιοποίηση της ελληνικής και διεθνούς εμπειρίας

Εκπονούνται μελέτες αποτύπωσης της ευρωπαϊκής εμπειρίας από παρόμοια προγράμματα επιμόρφωσης σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο και θα αποτυπωθούν σε σχετική έκθεση η οποία ολοκληρώνεται στα μέσα Ιουνίου.

Ε. Δημιουργία Ολοκληρωμένου Διαδικτυακού Περιβάλλοντος Επιμόρφωσης www.epimorfosi.edu.gr

Για την υλοποίηση των ανωτέρω δράσεων έχει προβλεφτεί ο σχεδιασμός ενός ολοκληρωμένου περιβάλλοντος στο διαδίκτυο που θα αφορά την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Για τον σκοπό αυτό στις 13 Μαΐου 2010 δεσμεύτηκε από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών για λογαριασμό του Π.Ι η διεύθυνση www.epimorfosi.edu.gr η οποία και φιλοδοξεί να αποτελέσει την ενιαία πύλη επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και της διερεύνησης αναγκών θα αποτελέσουν τη βάση πάνω στην οποία η επιστημονική επιτροπή του προγράμματος θα διαμορφώσει το τελικό πλαίσιο σχεδιασμού της επιμόρφωσης.

Το τελικό πλαίσιο σχεδιασμού προτείνεται να παρουσιαστεί ημερίδα με συμμετοχή όλων των φορέων που συμμετείχαν στις διαδικασίες διαμόρφωσης του πλαισίου σχεδιασμού του επιμορφωτικού προγράμματος.

9. Οργάνωση

Τον συντονισμό του επιμορφωτικού προγράμματος αναλαμβάνει ο ΕΠΕΚ και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Στην υλοποίηση του προγράμματος θα συνεργαστούν κυρίως εκπαιδευτικοί με σημαντική διδακτική εμπειρία και αυξημένα προσόντα, Σχολικοί Σύμβουλοι, μέλη ΔΕΠ για κάθε γνωστικό αντικείμενο και στελέχη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Τις επιστημονικές επιτροπές θα υποστηρίζουν Πανεπιστημιακοί αναγνωρισμένου κύρος από τον Διεθνή και Ελλαδικό χώρο, άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών, εκπρόσωποι επιστημονικών ενώσεων, κοινωνικών και εκπαιδευτικών φορέων κλπ. Η διοίκηση του προγράμματος θα γίνει με την ενεργό συμμετοχή των προέδρων των ομοσπονδιών των εκπαιδευτικών ή των ειδικών εκπροσώπων τους.